

УДК 625.71

- © І. В. Волошина, старший наук. співробітник;
© В. І. Доукіна, зав. лабораторії;
© О. А. Миколаєнко, молодший наук. співробітник;
© Н. С. Стоянович, інженер 1 категорії (ДП “ДерждорНД”)

БЕЗПЕРЕШКОДНЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ АВТОМОБІЛЬНИМИ ДОРОГАМИ У СВІТІ

Анотація. За останнє десятиріччя соціальна політика більшості європейських країн стосовно осіб з обмеженими фізичними можливостями зазнала суттєвих змін. Ставлення до цієї соціальної групи людей як до пацієнтів, яким необхідний лише догляд і які не можуть долучатися до активного суспільного життя, справедливо змінилося на ставлення до них як до повноправних членів суспільства. Крім того, відповідні нормативні документи регламентують основні принципи і вимоги до життєвого середовища та найважливіших його елементів для фізично ослаблених осіб.

Ключові слова: маломобільні групи населення, особи з інвалідністю, особи з обмеженими фізичними можливостями, пандус, ескалатор, підйомник, ліфт.

Аннотация. За последнее десятилетие социальная политика большинства европейских стран в отношении лиц с ограниченными возможностями существенно изменилась. Отношение к этой социальной группе людей как к пациентам, которым необходим только уход и которые не могут участвовать в активной общественной жизни, справедливо изменилось в сторону отношения к ним как к полноправным членам общества. Кроме того, соответствующие нормативные документы регламентируют основные принципы и требования к жизненной среде и важнейших ее элементов для физически ослабленных лиц.

Ключевые слова: маломобильные группы населения, люди с инвалидностью, люди с ограниченными физическими возможностями, пандус, эскалатор, подъемник, лифт.

Abstract. Over the last decade social policies of many European countries for persons with disabilities has undergone significant changes. Addicted to this social group of people as patients who need care only and can not engage in active social life has changed the attitude towards them as full members of society. They have equal rights with other citizens of the country. The basic principles and requirements for living environment and its most important elements for physically weak people control by the relevant regulations.

Keywords: handicapped, rampant, escalator, hoist, elevator.

ВСТУП

Перше враження за кордоном: людей із обмеженими фізичними можливостями там укриває багато. Це впадає в око – ми не звикли до такої кількості людей у візках у себе на Батьківщині. Проте відразу розумієш, що й у нас їх не менше, але ми майже не бачимо їх з інших причин.

У Європі та США їх не вважають людьми другого ґатунку, бо про них подбала держава, даючи можливість жити повноцінно. Для того, щоб людина з особливими потребами могла самостійно виходити з будинку, робити покупки, гуляти і дихати свіжим повітрям, навіть займатися спортом, все продумано до дрібниць. Скрізь пандуси – чи то житловий будинок, чи супермаркет, чи будь-яка друга установа. Щоб можна було без проблем полишити проїзну частину і не створювати перешкод для транспортних засобів передбачено облаштування усіх перехресть скошеними бордюрами.

Вражають паркування. У години найбільш інтенсивного відвідування супермаркетів для машин майже відсутні вільні місця, особливо в безпосередній близькості до входу в магазин. Саме там, біля входу, низка місць для паркування осіб з обмеженими можливостями, і жодна людина, здатна пересуватися

самостійно, і не подумає ставити туди своє авто. Говорячи про ставлення до осіб з інвалідністю, хочеться відзначити ще й цю характерну рису: не тільки держава забезпечує зручності в місцях загального користування, а й власне громадяни дотримуються всіх цих правил, покликаних полегшити життя людей з обмеженими фізичними можливостями.

Відповідні знаки на стоянках присутні всюди: у дворах, на вулицях, біля театру, кіно, у садах і парках – скрізь людина, що не має можливості пересуватися самостійно, може розраховувати на те, що про неї подбали.

В аеропортах людині з особливими потребами службовці допоможуть дістатися реєстраційної стійки, пройти процедуру оформлення, здати багаж, потрапити до салону літака і сісти на своє місце. Те ж стосується і залізничних вокзалів. Не дивно, що ця категорія громадян сміливо вирушає в турпоїздки, відвідує рідних і знайомих, які живуть не дуже близько, не лякаючись труднощів перельоту чи переїзду.

Тож давайте детальніше розглянемо проблему переміщення людей з обмеженими фізичними можливостями автомобільними дорогами в різних країнах світу та звернемо увагу на документи, які регулюють вирішення цієї проблеми.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

У Білорусі вводиться новий термін “фізично ослаблені особи”. Так, стандарти встановлюють основні принципи і вимоги до життєвого середовища та найважливіших його складових для фізично ослаблених осіб різних категорій, дотримання яких надає їм можливість самостійної діяльності, сприяє соціальній інтеграції, створює необхідні життєві умови [1].

Також документами Білорусі нормуються вимоги та параметри до пішохідних шляхів руху, а саме: тротуарів, пішохідних вулиць, доріжок, сходів, пандусів, підйомників, пішохідних переходів (наземних, підземних, надземних), на яких можуть перебувати фізично ослаблені особи [2].

У Російській Федерації для людей з обмеженими фізичними можливостями та других маломобільних груп населення більшість нормативних документів спрямована на формування доступного середовища життєдіяльності в містах (селах). Зокрема проектування елементів такого середовища: пішохідні доріжки, автостоянки, зупинки транспорту, а також об'єктів благоустрою територій і життєдіяльності з дотриманням доступності будівель, споруд та їхніх комплексів [3].

У Німеччині вимоги щодо забезпечення сприятливих умов для пересування літніх людей, громадян з особливими потребами, осіб, що перевозять у колясках маленьких дітей, передбачають усунення можливих перешкод, застосування досконалих конструкцій транспортних засобів і дорожніх споруд, використання спеціальних візуальних, акустичних та інформаційних систем. Усі норми прописані у законі про рівноправність людей з обмеженими можливостями.

Нормативним документом регламентується проектування головних і другорядних вулиць, доріг у населених пунктах як за наявності, так і за відсутності забудови поруч з дорогою [4]. Основною особливістю вимог щодо забезпечення безперешкодного переміщення осіб з обмеженими фізичними можливостями є те, що у разі присутності серед пішохідів людей, які мають труднощі в пересуванні: осіб з інвалідністю, людей похилого віку, людей, що перевозять у колясках маленьких дітей, пішохідні переходи рекомендується влаштовувати із врахуванням можливостей людей з особливими потребами незалежно від інтенсивності руху.

Існують базові елементи, без яких безбар'єрне середовище неможливе: пандуси, ліфти, підйомники тощо.

Ліфт в підземний або надземний пішохідний перехід, призначений для зручності переміщення людей на інвалідних візках, для тих, яким фізично складно або навіть часом неможливо піднятися сходами пішки, маломобільних груп населення.

Приміром, у Німеччині у 2001 році було відкрито унікальну споруду – горизонтальний ліфт Schmid Peoplemover. Він призначений для транспортування

людей через жваву чотирисмугову трасу № 132, де раніше розташовувався звичайний наземний пішохідний перехід (рис. 1).

Рис. 1. Горизонтальний ліфт через трасу № 132 у Німеччині

Ще одним елементом пішохідного переходу, без якого неможливе безперешкодне переміщення маломобільних груп населення, є ескалатори. У республіці Азербайджан для забезпечення безперешкодного переміщення осіб з обмеженими фізичними можливостями більшість надземних та підземних пішохідних переходів через автомобільні дороги оснащені саме ескалаторами (рис. 2, 3).

Рис. 2. Надземний пішохідний перехід з ескалатором

Альтернативою оснащення надземних та підземних пішохідних переходів ліфтами та ескалаторами є улаштування підйомників.

Так, в республіці Казахстан вже побудовані надземні та підземні пішохідні переходи з підйомними пристроями для людей з обмеженими можливостями (рис. 4).

В Австралії питання забезпечення доступу та задоволення потреб учасників дорожнього руху з різними формами інвалідності нормується законодавством. Приміром, для кращого орієнтування на місцевості сліпих і людей з вадами зору вико-

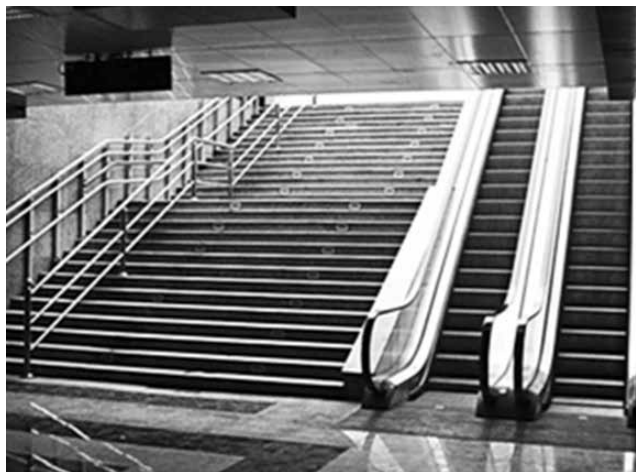

Рис. 3. Підземний пішохідний перехід з ескалатором

ристовуються тактильні індикатори земної поверхні (направляючі, попереджувальні) [5].

Це лише декілька прикладів того, як можна допомогти людям з обмеженими можливостями легше інтегруватись в сучасне життя та суспільство.

Рис. 4. Підземний пішохідний перехід із підйомним пристроєм

ВИСНОВКИ

Забезпечення безперешкодного переміщення осіб з обмеженими фізичними можливостями є лише одним із проявів принципу Універсального дизайну, загальноприйнятого у розвинених країнах. Також для створення такого середовища користуються стандартами та стратегіями ООН, ВООЗ, ЮНІСЕФ, які забезпечують доступність об'єктів, просторів і послуг для всіх без винятку громадян.

ЛІТЕРАТУРА

1. СТБ 2030 – 2010 “Среда обитания для физически ослабленных лиц”.
2. ТКП 45-3.03-227-2010 (02250) “Улицы населенных пунктов. Строительные нормы проектирования”.
3. ОДМ 218.2.007-2011 “Методические рекомендации по проектированию мероприятий по обеспечению доступа инвалидов к объектам дорожного хозяйства”.
4. RAS 06: Richtlinien für die Anlage von Stadtstraßen. – Ausgabe, 2006.
5. Disability Discrimination Act, 1992.